

[Baunsgaard.]

andet medlem af dette forsvarssamarbejde fører. Jeg tror, at problemerne i Vietnam er både så indviklede og så alvorlige, at vi på en mere direkte måde, end vi hidtil har gjort det, må interessere os for disse problemer.

Den højtærede udenrigsminister gav jo som vi andre udtryk for bekymring med hensyn til den krigseriske konflikt i Vietnam, og den højtærede minister sagde — og deri er jeg enig — at problemerne i Vietnam ikke kan løses gennem våbenmagt. Han føjede til, at Danmark, den danske regering, ikke havde godkendt krigen i Vietnam. Nej, det er klart også for mig. Men jævnsides hermed sagde den højtærede udenrigsminister, at der måtte føres forhandlinger for at nå et resultat. Det er rigtigt. Hvis en løsning ikke kan opnås igennem våbenmagt, må der forhandlinger til.

USA har jo opfordret til sådanne forhandlinger, og der er ikke kommet noget resultat ud af det; der er vel ikke nogen udsigt til, at man i den nærmeste fremtid når nogen ændring heri. Så er det, man må stille det spørgsmål: hvad så? Hvis man over for den krigseriske konflikt må sige, at den løser ingen problemer, vi skal have forhandlinger, og samtidig må konstatere, at forhandlinger ikke kan komme i gang på det grundlag, som er skabt indtil nu, hvad så? Ja, så er det virkelig, jeg tror, at man skal til at indstille sig på, at selv om det er små lande, der er tale om, og selv om vi hører til dem, kan det godt være, at der mere direkte fra disse små lande skal tages et initiativ. Og jeg er ikke utilbøjelig til at tro, at Danmark bør følge sin forpligtelse som medlem af en forsvarsordning ved ikke alene at tage til efterretning, at andre ikke synes at lægge vægt på vor bekymring. Når man ser, at den store magt i dette samarbejde ikke kan lægge op til forhandling, må andre føle virkelig forpligtelse til at forsøge på at udarbejde konstruktive tanker, der kan danne grundlag for et oplæg til en forhandling. Uden forhandling løses krisen i Vietnam ikke. Deri er jeg enig med den højtærede udenrigsminister, men så er det ikke nok at konstatere, at forhandlingerne kan ikke tilvejebringes.

Den højtærede udenrigsminister var også inde på NATO-debatten. Jeg forstod på

ministeren, at man inden for NATO ville tilvejebringe materiale vedrørende tekniske forhold, strategi o. s. v., og jeg forstod på ministeren, at de mere principielle synspunkter vedrørende fortsat nedrustning og andre spørgsmål måtte ligge til senere. Jeg forstod også, at ministeren sagde, at en egentlig vurdering af NATOs fremtid måtte ligge til senere. Jeg har ikke sagt, at vi i dag kan eller skal tage stilling til, hvordan NATOs fremtid skal være, men jeg har sagt, at vi bør påbegynde undersøgelser af de foreliggende forudsætninger, og det mener jeg simpelt hen er en pligt også for Danmark og danske politikere at gøre.

Der er jo sket store forandringer inden for NATO, og der er sket forandringer med de forudsætninger, hvorpå også vort medlemskab bygger. NATO blev dannet på et tidspunkt, hvor man frygtede russisk angreb. Intet tyder på, at denne frygt i dag bør have samme omfang som dengang, og endvidere må man jo også erkende, at atomstrategien spiller en helt anderledes afgørende rolle end ved NATOs dannelse. Endelig er der det at føje til, at det kan jo ikke nytte, at Danmark blot stiltiende, også uden egentlig debat herhjemme, ser på udviklingen omkring forholdet med det franske medlemskab af NATO.

Jeg tror med andre ord, at det ikke er et øjeblik for tidligt, at vi begynder at beskæftige os med de problemer, der allerede er rejst, og vurdere de ændrede forudsætninger, vi allerede kender.

Det ærede medlem hr. Erik Kragh var på talerstolen i går for at give et svar til mig på de udtalelser, jeg fremsatte i går, dels om en ændret forsvarsordning og dels omkring NATO-strategien og mine bemærkninger og betragtninger omkring Vietnamkonflikten. Se, det ærede medlem hr. Erik Kragh mente, at jeg havde talt med begejstring om opruddet i NATO. Det er en opfattelse, jeg tror det ærede medlem er ene om. Jeg er ikke begejstret over opruddet i NATO, tværtimod, men jeg vil ikke, som det ærede medlem vil det, over for den danske befolkning lade dette passere uden kommentarer. Jeg vil ikke, som det konservative folkeparti vil, lade udenrigspolitiske ændringer på de afgørende områder, hvor vi er direkte impliceret, lade totalt ændrede forudsætninger passere uden